

Bespreken van zingeving in PaTz bijeenkomst

2 werkvormen & overzicht met relevante links

Huisartsen en wijkverpleegkundigen zijn soms zoekend naar de manier waarop ze patiënten kunnen steunen op het gebied van zingeving. Hoe kan je daar zelf meer invulling aan geven? Wanneer en hoe kan je een geestelijk verzorger inroepen? Om een gesprek over zingeving op gang te brengen, hebben Guido Schürmann (*projectleider Geestelijke verzorging Thuis bij Agora*) en Astrid Kodde (*medisch adviseur bij PaTz*) twee werkvormen ontwikkeld.

Overweeg bij het gesprek een geestelijk verzorger uit te nodigen ([site geestelijke verzorging Nederland](#)). Naast de 2 werkvormen, is ook een overzicht opgesteld met relevante filmpjes, folders en websites. Met die achtergrondinformatie heb je alles bij elkaar om je handelingsverlegenheid op het gebied van zingeving te verminderen.

Twee werkvormen om zingeving te bespreken in de PaTz groep

Werkvorm 1.

Doel: gesprek over zingeving, bewustwording, uitwisseling, mogelijke kwaliteitsverbetering

Verloop 30 minuten

Korte introductie: over zingeving; doel van deze meeting	2 minuten
Video 'Zingeving in de huisartsenpraktijk' (6.39 minuten)	7 minuten
Reflectie wat blijft hangen na het zien van de video:	10 minuten
<ul style="list-style-type: none">Noem 2 steekwoorden die kenmerkend zijn voor wat blijft hangenWat herken je wel/niet in de verhalen van Jaap en Wendy?Wat is nieuw voor je na het zien van deze video?	
Zingeving in jouw huisartsenpraktijk:	10 minuten
<ul style="list-style-type: none">Hoe geef jij er vorm aan in je praktijk: zelf, in samenwerking, verwijzendHoe wordt of blijf je alert op vragen naar zinBen je bekend met Geestelijke Verzorging in de Thuisituatie?	
Afronding	1 minuut

Werkvorm 2.

Stuur onderstaande casuïstiek en vragen voorafgaand aan de PaTz bijeenkomst naar de deelnemers

Meneer Loef, 79 jaar, met gemetastaseerd longca, geeft herhaaldelijk bij zijn huisarts aan dat hij hoopt dat 'het snel afgelopen is'. Ondertussen wil hij, als zijn kortademigheid toeneemt, dat de longarts een punctie doet om pleuravocht te verwijderen. Toen de huisarts deze ambivalentie benoemde, klapte hij dicht. Hij bleef met schokkende, afhangende schouders zitten en zei dat hij te moe was om verder te praten. De thuiszorg had de dag erna van hem gehoord dat hij de dokter niet zo goed vond als vroeger, ook onaardiger.

Mevrouw Stappers, 71 jaar, werd jaren geleden behandeld voor mamma in een vroeg stadium. De behandeling en de controles bij de oncoloog zijn jaren geleden afgesloten. Ze komt herhaaldelijk op het spreekuur met pijnklachten, voornamelijk aan haar knieën. Behalve lichte gonartrose kan de huisarts geen oorzaak vinden. Bij elk consult zegt ze dan 'zo opgelucht te zijn'. Haar man heeft tegen de wijkverpleegkundige (die zijn ulcus cruris verzorgt) gezegd dat zijn vrouw vrijwel elke avond in bed huilt omdat, na een heftig conflict, het contact met haar zoon is verbroken. Diverse pogingen om dat contact te herstellen zijn op niets uitgelopen. Zoonlief woont inmiddels in Zuid-Afrika.

Jan Meertens, 75 jaar, is een zorgzame, bescheiden man die zelden op het spreekuur kwam. Hij is mantelzorger voor zijn eigenzinnige partner Ger, die aangeeft dat 'het een aflopende zaak' is. Hij heeft meerdere lichamelijke klachten, maar wil geen enkele diagnostiek of behandeling. Ger zegt al bijna 2 jaar 'het is ouderdom en straks ga ik dood, dat is alleen jammer voor hem'. Jan is afgelopen weken met rugpijn en slaapproblemen op het spreekuur gekomen. Hij respecteert dat Ger geen medische bemoeienis wil, maar de mantelzorg breekt hem volledig op. Ger wil geen huishoudelijke hulp; hij vindt het te druk als er bezoek komt. Jan doet alles alleen, in het huis dat hij zelf veel te groot vindt. Jan gaat er af en toe even uit, maar voelt zich dan wat vervreemd van de buitenwereld en van zichzelf.

Bespreek in de PaTz bijeenkomst op welke van bovenstaande casusbeschrijvingen jullie verder ingaan.

Zie jij een rol voor jezelf als huisarts of wijkverpleegkundige om deze patiënt te helpen?

Stel, je gaat zelf met hem of haar in gesprek, hoe zou je dat aanpakken? Welke gesprekshulpmiddelen zou je kunnen toepassen?

Weet jij patiënten, waar jij momenteel zorg voor hebt, die worstelen met zingevingsvragen?

Welke verwijsmogelijkheden zie je?

Een overzicht met relevante filmpjes, folders en websites over zingeving

In de [Peper voor de PaTz](#) zijn recent deze materialen over zingeving toegevoegd:

- [Filmpje](#) waarin Jannie Oskam vertelt hoe een geestelijk verzorger haar steunde.
- In deze [folder](#) staat hoe je zingevingsvragen kunt signaleren en hoe je een gesprek over zingeving kunt voeren. Er staat o.a. informatie in over het diamant model, een hulpmiddel voor het gesprek over zingeving, waarover ook een [filmpje](#) is gemaakt.
- Wil je een samenwerking met een geestelijk verzorger opbouwen? [Hier](#) vind je tips voor het starten van de samenwerking.
- Op dit [zakkaartje over zingeving](#) staan puntsgewijs de voorwaarden voor en de inhoud van een zingevingsgesprek.
- Website [Bij jou thuis - Geestelijke Verzorging in Nederland](#) waarmee je een geestelijk verzorger die thuis komt kunt vinden. Overweeg een geestelijk verzorger uit te nodigen in je PaTz groep.
- Meer informatie over geestelijke verzorging thuis:
 - Geestelijke Verzorging thuis, wat het is: [Geestelijke Verzorging Thuis - Zingeving in de lokale gemeenschap \(agora.nl\)](#)
 - [Praten over levensvragen: geestelijke verzorging thuis in de praktijk \(agora.nl\)](#)
 - [Veel gestelde vragen rondom geestelijke verzorging in de eerste lijn - Palliaweb](#)